

Справедливост за тези, които ни обличат

Обща информация и резултати от международен проект

Нарастващото потребление на храна за бърза консумация и дрехи и обувки за еднократна употреба, ни оставя много малка възможност да се замислим за източниците и средствата, с които са направени тези продукти. Проектът *Справедливост за тези, които ни обличат* е част от глобалните усилия за повишаване осведомеността на потребителите за тяхната роля и власт при създаването и оформянето на лицето на индустрията, при осигуряване на достоен живот на работниците в производството, и в дългосрочен план, за формиране на отношението на цялото общество към ресурсите - човешки, природни, финансови и т.н.

Справедливост в потреблението и търговията означава, всички хора ангажирани с производството на стоки, да получават справедливо отношение, съобразено със запазването на техните човешки права, достойнство и чест, и да не бъдат принуждавани да упражняват труд, вредящ на самите тях или на околната среда.

Достоен труд в индустрията за спортни облекла

През 2013 г., шест НПО от шест различни европейски държави, стартираха проект за повишаване на осведомеността на обществото относно експлоатацията и нарушаването на човешките права в индустрията за спортни облекла. Финансиран от Европейския съюз, проектът се изпълнява с участието на партньори от Германия, Великобритания, Румъния, Словакия, България и Молдова. *Справедливост за тези, които ни обличат* цели да подтикне потребителите да разберат и да се противопоставят на проблемите, касаещи работниците в индустрията за спортно облекло и веригите на разпространението му.

Екипът на проекта цели да свърже потребители от цяла Европа с мъжете и жените, които произвеждат дрехите им, като по този начин се инициират действия за промяна и подобряване на живота и съдбите на работниците.

Повечето по-популярни марки спортни облекла, всъщност се произвеждат в страни или региони от „третия свят“ и най-вече чрез женски труд. Тези марки са представени и рекламирани на световни спортни събития и в масовите медии, но самите продукти (дрехи, обувки, топки и др.) са плод на нископлатен и лишен от права женски труд, факти, за които крайният потребител обикновено не си дава сметка и е подведен от популярния образ на марките.

Проектът е средство, което създава мост между културните представи за достоен труд в северно-европейските и южно-европейските страни от ЕС и държави от „третия свят“. Най-често, **потребителите** на висококачествени спортни облекла, в развитите европейски страни не са информирани за условията на труд и ниското заплащане, пред които произвеждащите тези стоки са изправени. Същите тези потребители рядко си дават сметка, че някои от тези стоки са произведени в Южна Европа при същите тежки и унижителни условия на труд, както в страните от „третия свят“.

Проектът *Справедливост за тези, които ни обличат* е насочен към провокиране на промяна в мисленето и моделите на поведение на младежите и тийнейджърите, както и на възрастните около тях, по отношение най-вече на цената на човешкия труд в производството на висококачествени спортни облекла. Проектът има за цел да бъде от полза както за развитите, така и за развиващите се страни, като предлага поглед върху разликите между представите за трудовите права и отговорностите на тези две групи (потребителското общество и производствения труд) и по този начин да помогне за намаляване на различията, които ги разделят.

По време на изпълнението на проекта, много от целевите проблеми се промениха - срутването на Rana Plaza отне живота на повече от хиляда работещи бедни в Бангладеш, разкривайки в руините етикети на едни от най-известните световни марки. Светът видя нежеланието, което показаха марките и търговците, свързани с Rana Plaza, когато трябваше да осигурят достатъчни и навременни дарения във фонда, който бе създаден, за да се изплатят компенсации на жертвите и техните семейства. Също така станахме свидетели как чрез обединени усилия правата на работниците все пак могат да бъдат защитени. В резултат на това в Бангладеш вече са започнали действия, които да доведат до промени в политиката, за да се гарантира, че засегнатите от бъдещи бедствия ще получат по-навременна подкрепа. Доверието в потенциала на европейските политици нарасна и от тях се очаква да разработят по-добри регламенти за управление на веригите за доставка. Тези регламенти трябва да гарантират на обществото, че световните марки и търговците в бъдеще ще носят отговорност за това, което се случва на местата на производство.

Бяха публикувани различни материали и бяха проведени семинари, за да се илюстрира, че не всички марки третират своите производители, сякаш са за еднократна употреба. Добрите практики на тези, които работят за нещо повече от бърза печалба, със сигурност ще бъдат приети, а някои от тях са влезли в учебниците за млади дизайнери и мениджъри в областта на модната индустрия.

Глобалното образование и борбата на гражданското общество за достойни условия на труд в производството на спортни облекла

Екипът на проекта е убеден, че колкото повече хора научат за условията, в които произвеждат известните марки, толкова по-голяма ще бъде силата на движението за промяна на статуквото на експлоатацията на човешкото здраве и достойнство, както и на природните ресурси. Ние вярваме, че ако на тези проблеми се обръща по-голямо внимание и повече хора са ангажирани с намирането на ефективното им решение, то те няма да съществуват в бъдеще.

Глобалното образование е един от начините за постигане на желаната информираност на обществото. То насърчава създаването на обща гледна точка, признаването на правата на тези, които са различни и развива между-културните комуникационни умения на всички поколения.